

VÁLASZTÁSI KÖZGYŰLÉS

2004. március 27-én, szombaton 18.00 órakor

az egyesületünk nagytermében

Az Ulmi Magyar Kultúregyesület vezetősége eddig egyesületi közleményben tájékoztatta a tagtársakat a megtervezett programokról, valamint egyéb fontos értesítés, felhívás is ezekben a közleményekben szerepelt.

Kéthavonta, műsortervünkkel egy időben megjelenő **A klub** újságunk lehetővé teszi, hogy minden fontos közlő, ill. lezajlott eseményről beszámoljunk tagtársainknak és olvasóinknak.

Megragadva tehát ezt a kiváló lehetőséget, ezentúl nem külön lapokon jelennek meg közleményeink és beszámolóink, hanem újságunk oldalain. Annál is inkább megfelelőnek tartjuk ezt a megoldást, mert talán maradandóbban megőrizhető és könnyen utána lehet nézni egy-egy elfelejtett dátumnak.

Legközelebbi ilyen neves és fontos esemény egyesületünkben a választási közgyűlés, amit **2004. március 27-re 18 órai** kezdettel hirdettünk meg.

A jelenlegi, 2002-ben megválasztott tisztségviselők mandátuma hamarosan lejár, új vezetőséget kell választanunk.

A fenti időpontra kihirdetett közgyűlés **napirendi pontjai:**

- 1. A 2003-as év értékelése, elnöki, kincstárnoki és pénztárelnöri beszámoló**
- 2. Az elnök és a tisztségviselők megválasztása**
- 3. Hozzászólások, javaslatok, indítványok**

Alapszabályunk értelmében a választási közgyűlésen minden tagtársunk jelen lehet. Akinek nincs tagdíj hátraléka, egy szavazati joggal rendelkezik.

Ha valaki nem tud a közgyűlésen jelen lenni, írásbeli meghatalmazással képviseltetheti magát. (Egy teljes jogú tag legfeljebb három másik tagot képviselhet.)

A közgyűlés határozatképességéhez a teljes jogú tagság egyharmadának jelenléte szükséges, beleértve a szabályszerű meghatalmazásokat is.

Felhívással fordulunk kedves tagtársainkhoz, hogy ezt az időpontot egyéb programoktól lehetőleg tegyék szabaddá, és minél nagyobb számban jelenjenek meg, hogy ne kelljen a közgyűlést elhalasztani.

Kérjük ezt már csak azért is, mert egyéb fontos kérdések megvitatását is tervezzük, amiben feltétlenül számítunk tagtársaink véleményére, észrevételeire, legfőképp javaslataira.

Egyesületünk további működése és – megkockáztatva a kifejezést – fennmaradása nagymértékben a tagok aktivitásától függ.

Mindannyiunk érdeke a változatos, jól látogatott programok összeállítása, ezért nem engedhetjük meg magunknak a közömbösséget és a tétlenséget, mert ez is befolyásolja jövőnket.

A közgyűlésre mindenkit szeretettel várunk, üdvözlettel

az Ulmi Magyar Kultúregyesület vezetősége

Egyenlőség, szabadság, testvériség 1848

Ezernyolcszáznegyvennyolc, te csillag,
Te a népek hajnalcsillaga!...
Megvirradt, fölébredt a föld, fut
A hajnaltól a nagy éjszaka.
Piros arccal
Jött e hajnal,
Piros arca vad sugára
Komor fényt vet a világra;
E pirulás: vér, harag és szégyen
A fölébredt nemzetek szemében.
Petőfi Sándor

* * * * *

A kokárda

Március 15-én minden megemlékező kokárdát tűz a ruhájára. Ez a hagyomány a francia forradalom nyomán keletkezett, hazánkban a szabadságharcosok viseltek először nemzeti színű szalagot.

Az első felelős magyar kormány miniszterei:

Lefelső sor balról jobbra:

Deák Ferenc (igazságügy)

Kossuth Lajos (pénzügy)

Mészáros Lázár (hadügy)

Középső sor:

Eszterházy Pál herceg (külügy)

Baththyány Lajos gróf (miniszterelnök)

Szemere Bertalan (belügy)

Alsó sor:

Eötvös József báró (vallás és közoktatásügy)

Széchenyi István gróf (közlekedés és közmunkaügy)

Klauzál Gábor (földművelés, ipar és kereskedelem)

Gróf Széchenyi István gondolataiból:

- * Tőlünk függ minden, csak akarjunk.
- * Minden hasztalan szó, időölés.
- * Hibát találni könnyű, jobbat tenni nehéz.
- * Minél magasabb a születés, több a vagyon, annál nagyobb a felelősség és a kötelesség.
- * Csak a lelkünkben fejlődő munkavágy teheti kedvessé sorsunkat.
- * A tett az első, a szó a második.
- * Csak magunkban a hiba, de egyszersmind magunkban is a feltámadási erő.
- * Kötelességünk felebarátainktól annyi nyomorúságot eltávolítani, amennyit csak lehet.

* * * * *

Tudta-e?

Az 1848-as forradalom győzelme után a magyar országgyűlés törvényben állította vissza "ősi jogai-ba" az ország címerét és a nemzeti színeket. Ezek később – rendszerint a megye címerével kombinálva – viharos gyorsasággal jelentek meg a már márciustól szerveződő nemzetiségek zászlóin.

A megyénként alakuló nemzetiség lobogóit a kiállító terület közössége adományozta és készítette. A sokféle zászló egységesítésére külön rendeletet hoztak, ám nem sok sikerrel.

1848 törvényei Magyarország legszélesebb rétegét, a jobbágyságot kedvezően érintette. Felszámolták a jobbágyrendszert, megszüntették a robotot és az úrbéri szolgáltatásokat. A tizeddel együtt nem törölték el a szőlődezmát. Nem intézkedtek a volt jobbágyok erdő- és legelőhasználatáról, és az irtványföldről sem.

Március 15. – A nagy nap krónikája

Az előző napi terveknek megfelelően reggel hat és nyolc óra között a Dohány és Síp utca sarkán álló ház első emeletén, ahol Petőfi Sándor és felesége bérelt szobát, ő maga, a költő, Jókai Mór, Vasvári Pál és Bulyovszky Gyula tanácskozik a teendőkről. Jókai és Bulyovszky egy proklamációt szerkeszt, mely a 12 pontot is magában foglalja. Ezután mind a négyen az Urak utcájába mennek, ahol a Libasinszky ház földszintjén lévő Pilvax kávéházat – mely a nemsokára bekövetkező események tiszteletére kapja majd a Szabadság csarnoka nevet – bérlő egy Fillinger nevű kereskedő. Itt Jókai felolvassa a proklamációt, Petőfi pedig elszavalja március 13-án megírt versét, a Nemzeti dalt.

Erről Petőfi így ír a naplójában: "Én Nemzeti dalomat szavaltam el; s mind a kettő riadó tetszéssel fogadtattott."

Innen indultak szakadó esőben 10-15-en az orvosi egyetem elé, ahol Petőfi újra elszavalja versét, Jókai pedig a proklamációt olvassa fel a orvosoknak, akik közül jó néhányan csatlakoznak hozzájuk. Az Egyetem utcán végigvonul, 3-400 főre duzzadt tömeghez folyamatosan csatlakoznak az emberek. Az Egyetem tére érkezve, az összegyűlt tömeg miatt a jogászok és a politechnikusok berekesztik óráikat. Itt a menetrend ugyanaz: Petőfi a versét szavalja, Jókai felolvassa a proklamációt. A hallgatók csatlakoznak a felvonulókhoz, s az immáron kb. 5000 fős tömeg 11.30 körül érkezik a Szép és a Hatvani utca sarkán álló Horváth házhoz, amelyben a Landerer és Hecke-nast nyomda működik. Petőfi, Jókai, Irinyi József, Degré Alajos és Vidats János bemennek, és Landerer Lajostól, az egyik tulajdonostól a 12 pont és a Nemzeti dal kinyomtatását követelik. Landerer némi ellenállás s a fiataloknak odasúgott segítő instrukciók után beleegyeznek ebbe, majd bezáratja magát a főnöki irodába. Míg folyik a két mű folyamatos szedése és nyomtatása, a zuhogó esőben kint várakozó tömeget alkalmi szónokok buzdítják. Mikor végre elkészülnek az első példányok, Petőfi a Nemzeti dalt, Irinyi a 12 pontot olvassa fel az izgatottan várakozó tömegnek, majd a többi nyomtatványt a nép közé szórják.

Dél körül a vezérszónokok feloszlátják a tömeget azzal, hogy ebéd után 15 órakor találkozzanak ismét a Nemzeti Múzeumnál.

Délután a múzeumnál már kb. tízezer ember gyűlik össze, ahol Vasvári és Irinyi szónokol – a közhiedelemmel ellentétben Petőfi itt nem szaval, csak egy kisebb beszédet mond. Elhatározzák Táncsics Mihály kiszabadítását a budai vár helytartótanácsi börtönéből, majd hatfős bizottságot választanak (Petőfi, Jókai, Irinyi, Vasvári, Irányi Dániel és Bulyovszky) a Pest Város Tanácsával való tárgyalásra.

A városházához igyekvő tömeghez ekkor csatlakozik Klauzál Gábor és Nyáry Pál, hogy lecsillapítsa a radikalizálódó tömeget és átvegye a mozgalmat irányítását.

A később "márciusi ifjaknak" nevezett fiatalok átengedték a vezetést a mérsékelt liberálisok vezéregyéniségeinek, akik ismertebbek és „elfogadhatóbbak” voltak a polgárok számára.

A városházán a két liberális politikus és a fiatalok bizottsága a tanáccsal a 12 pontról vitatkozik, melyet

nagy nehezen el is fogadnak, mivel a tanácssterembe tóduló 300 fő, valamint az épület előtt várakozó 10-15 000 ember annyira megrémítette a városi tanács vagyonos polgárait, hogy nem csak a 12 pontot írták alá és csatlakoztak a követelésekhez, hanem a forradalom jól létrejött választmányának vezető bizottságába is jöltek képviselők.

Az egyik nyomtatott példányt aláírják és lepecsételik, majd fél öt körül megválasztják a 13 tagú Rendre Ügyelő (Közbátorsági) Választmányt: Irinyi, Petőfi, Vasvári a radikálisok közül, Nyáry, Klauzál és Egressy Sámuel a liberális nemeseleképviselésében, s végül a liberális városi polgárságból Rottenbiller Lipót alpolgármester (ő lesz a megbízott elnök, noha az igazi vezéregyéniség Nyáry volt), Kacsokovics Lajos főjegyző, Staffenberger István szászöl, Molnár György gombkötőmester, Tóth Gáspár szabómester (Petőfi egyik mecénása) és Gyurkovics Máté szűcsmester.

Ezután a városháza tanácstermét és az egész épületet is Petőfiék rendelkezésére bocsátották.

A nép és a bizottság tagjai a hajóhídon átmennek a budai várba, s az Úri utcában álló helytartótanács elé terjeszti Nyáry, Klauzál és Rottenbiller a 12 pontot, ismertetik az eddigi történéseket. A bécsi forradalomtól és a majdnem húszezres kavargó sokaságtól megrémült tanács alelnöke, gróf Zichy Ferenc fél hat körül mindenbe beleegyeznek: eltörlök a cenzúrát, a sajtó ellenőrzését a sajtótörvényig egy bizottság látja el, s nem vetik be a katonaságot a rend helyreállítására, amelyet ezentúl az 1500 főre szaporítandó pesti polgárőrség fog ellátni.

Délután hat órakor kiszabadul börtönéből Táncsics (eredetileg Stancsics Mihály, aki a nap emlékére változtatta Táncsicsra a nevét), akit feleségével együtt diadalmenetben, polgárok által önként húzott hintóban visznek a pesti Váci utcában álló "A Nádorhoz" címzett fogadóhoz, ahol a tulajdonostól ingyen szállást kap.

Este kivilágítják a várost, 19 órakor a nép által már előzetesen kívánt Bánk bán előadását szakítja meg a Nemzeti Színházba betóduló sokaság. Eléneklük a Himnuszt, a Szózatot, s számos egyéb dalt, Egressy Gábor a Nemzeti dal elszavalása után más verseket ad elő. Ugyanekkor a Rendre Ügyelő Választmány 22.30-ig a városházán ülésezik, s két határozatot szerkesztenek, melyek másnap reggel már ki nyomtatva láthatók szerte a városban.

- (Proklamáció:
1. kiáltvány,
2. valaminek ünnepélyes kihirdetése)

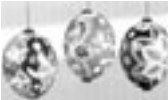
A hímes tojás

A tojáshímzés szokása nem terjed ki egész Európára, inkább annak csak a keleti felében van meg, de ott sem mindenütt. A Sárközben valamikor csak a bátai katolikusok körében volt szokás, a reformátusok csak festették. A legősibb díszítési mód a viaszos tojásfírás.

A tojásokat megfőzik vagy kifűjják, és méhviasszal megírják (mintákat rajzolnak rá), majd festékbe teszik. A tojás a festékben megkapja a kívánt színt ott, ahol a viasz a tojás héját nem takarja. Miután a szín rögződött a tojáshéjhoz, letörlik a viaszt, és így kirajzolódik a ráírt hím (minta).

A tojásra először a lila színt viszik fel ecsettel (pl: az ibolya szirma),

majd ezt takarókéával letakarják, és sárga festékbe teszik, száradás után újra megírják. Irókicával felviszik azt a mintát, amelyet sárga színűre szeretnének, ezután ecsettel a zöld szín (levelek) kerül a tojásra, amit szintén letakarnak egy viaszréteggel. Egyre sötétebb színű (piros, fekete) festékbe kerül a tojás. Száradás után leolvasztják a többszörös viaszrétegeket. Amíg egy elkészül, több mint hússzor kell kézbevenni.

A sárközi hímes tojások nemcsak mutatósak, színben, technikában bravúrosak, hanem tartalmilag is igen fontosak. A jelkészlet íróasszonyonként változik, mégis egészében egységes, jellegzetes sárközi stílust alakítottak ki, főleg Bátán.

Locsolás

Húsvét hétfőjén délelőtt a fiúk felkeresik az ismerős lányokat, asszonyokat és illatos vízzel meglocsolják őket, hogy szépek és egészségesek legyenek egész évben. A locsolást mondókával kísérik. A lányok köszönetképpen ajándékot adnak, ez a saját kezűleg készített hímes tojás, amit ma már sok helyen felváltott a csokoládéból készült tojás vagy nyuszi figura.

Locsoló versek

Eljött a szép húsvét reggele,
Feltámadásunk édes ünnepe.
Ünneplő ruhákba öltöztek a fák,
Pattognak a rügyek, s virít a virág.
A harang zúgása hirdeti ünnepet,
Egy kismadár dalol a zöld rétek felett.

Egy tök,
két tök,
öntök.

Van nekem egy locsolóm,
Nem kölni van benne.
Ha én azt itt elővennem,
Nagy sikoltás lenne!

Tündérország rózsái közt gyöngyharmatot szedtem,
Akit azzal meglocsolok, megáldja az Isten.
Az illatos rózsavíztől megnőnek a lányok,
Zsebeimbe belefértnek a piros tojások.

Húsvét van,
odakinn mosolyog az ég is,
Adjanak egy ezrest,
mosolygok majd én is!

**Minden kedves olvasónknak
kellemes húsvéti ünnepeket kívánunk!**

*A dunaharaszti általános iskola által össze-
gyűjtött és kiadott gyermekversekből válogattunk.
Ezúton köszönjük meg Kottsieper Marikának, hogy
rendelkezésünkre bocsátotta a kötetet.*

“Vár a könyvtár címmel hirdettük meg 2003
tavaszán, a Költészet Napjának ünnepére gyermek-
vers-író pályázatunkat. Abban bízva, hogy váro-
sunkban talán nemcsak olvasó kicsik és tizenévesek
vannak, hanem olyan ifjak is, akik szeretik a verse-
ket, sőt ők maguk is próbálkoznak rímeket faragni.

Öröm volt, hogy ilyen sokakat megérintett a fel-
hívás. 44 kisgyermek 108 verse érkezett a pályázat-
ra, mely nem tartalmazott tematikus célt, és nem
korlátozta az alkotókedvű gyerekeket abban sem,
hogy versterméseikből egyet, vagy akár többet is
hozhatnak felhívásunkra.

Segítettek az iskolák, a pedagógusok, hiszen ők
is készítették tehetséges tanítványaikat, hogy
pályázzanak.

Most egy csokorba gyűjtöttük a költeményeket,
válogatás nélkül valamennyit, mert mindegyik hor-
doz egy-egy személyes üzenetet. Olvassák csak! A
gyermeki lélek tükre nyújt bepillantást örömkbe,
bánatukba, titkaikba, életérzéseikbe, gazdag és iz-
galmas fantáziavilágukba. Ne keressünk veretes
gondolatokat. Attól szépek, hogy eredetiek, egy-
szerűek és őszinték, miközben nem is átlagosak, sőt
meglepően tehetségesek.

Célunk az, hogy felfedezzük, bemutassuk őket.
Élvezzék hát az olvasást, az irodalmat, örüljenek az
alkotó tehetségnek valamennyien. E kiadvánnyal
pedig megőrizzük kincseiket a jövőnek, mert egy-
szer emlék lesz belőle.

Tábori Zoltánné”

* * * * *

ANNAU PETRA (5. osztály)

Maci

Maci, Maci
Barna Maci,
Ez a Maci,
Gumi Maci.

Süni locsolkodó

Süni elment locsolkodni,
tojást szerezni.
Megkérdezte Jolánt,
mit ér egy tojás?
Azt felelte Jolán,
hogy egy locsolást.

Iskola

Iskola, iskola
De fényes az ablaka
Oda minden gyerek
bebandukol
És mindent megtanul.

A kismadár

A kismadár a fán,
Csicsereg boldogan.
Odamegy egy másik madár,
És megszólítja komótosan:
Helló, helló kismadár
Eljössz velem ételért?
De a nagy madár gonosz volt,
S megölte kis szegényt.

A könyvtár

Könyvtárba jární jó,
Ott minden megtudható.
Matek, nyelvtan és irodalom
Nekünk ez nem riadalom.
Mert ha már könyvtártag vagy
Mondhatjuk hogy okos vagy.
Ezért könyvtárba jární jó,
Mert olvasni nagyon-nagyon jó.

Végeladás, nincs maradás:
őtert kucsmát,
tízért csizmát,
húszért bekecset,
százért forró cserepet,
s ha még marad,
azon verset vegyetek!

(Kányádi Sándor)

TÁNCHÁZ

Január 17-én, a táncház alkalmából egyesületünk mindkét helyisége megtelt. Látogatóink a Stuttgartól Münchenig terjedő területről érkeztek, lelkes fiatalok - volt aki apró gyermekét is magával hozta -, akik kedvvel, szívvel és ügyes lábakkal táncoltak a Varázskör együttes zenéjére.

Münchenben minden hónapban van táncház, tudtuk meg a szervezőtől, Durku Istvántól, aki még elmondta, hogy a szervezésben a legnehezebb feladat a megfelelő terem megszerzése. Az alkalmanként összegyűlő 60 érdeklődőnek nem áll rendelkezésre a miénkhez hasonló állandó helyiség.

A táncházat magyarok és németek egyaránt látogatják. A rendezvények helyéről és időpontjáról a címlis-tán szereplők e-mailben kapnak értesítést. Erre a listára már egyesületünk is felkerült, így újságunkban hírt adhatunk a táncház aktuális programjáról, ahol mindenkit szeretettel és friss talpalávalóval fogadnak.

Rottler Hedvig

"Milyen volt?" kérdezte nagylányom, mikor hazaértem **Dráfi Mátvás** előadójestjéről. Nem értem be rövid válasszal, hiszen amíg meséltem a Te rongyos élet című összeállítás darabjairól és az előadóról, újból átélhettem a kedves, kellemes, szívbe markoló és könnyeket előcsaló estét. Előszedtem Cyrano monológját, Petőfi Szeget szeggel című versét, és a kezébe adtam. Az érzések hullámváltását, melyet a művész úr játéka, hangja, előadómódja váltott ki, nem nyújthattam át.

Legközelebb, mert lesz legközelebb, majd eljön velem.

Rottler Hedvig

Müncheni Magyar Táncház

Magyar és erdélyi népi táncok bemutatása - Durku István tánctanár és a Varázskör együttes közreműködésével. Táncitanítás gyerekeknek és felnőtteknek.

Hol: Sportgaststätte Agilolfinger
Agilolfingerstr. 6, 81543 München
Tel. (089) 65 11 95 50
(U-Bahn U1 - megállóhely: Candidplatz)

Mikor: március 20.   április 24.
május 15.   június 26.
július 24.   szeptember 18.
október 16.   november 20.

Érdeklődni: (0170) 20 18 486
e-Mail: toth.istvan@gmx.de
www.tanzhaus-muenchen.de

7. Tamás napja
E nap egy a „község” napok közül. Semmiféle különösebb szokás, cselekmény nem kapcsolódik hozzá. Mindenki teszi az időhöz alkalmazkodó és szükséges

dolgát. Csak egy-két szólás maradt fenn Tamással kapcsolatban: „Tamás, aki jobb ember, mint három más!” Vagyis jobb, mint szeptember, november, december, azaz a három ember nevű hónap időjárása. „Ami másé, nem Tamásé.” Ez azt jelenti: „Ami tiéd, vedd el, a másét kerüld el.”

10. 40 vértanú napja

Időjárásmutató nap. Azt állítják az időjárást figyelő földművesek és pásztorok, hogy e nap időjárása 40 napig tart. Különösen az e napi hideg, fagy okoz gondot, mert ha fagy 40 vértanú napján, még 40 napig várhatjuk a zord időt.

12. Gergely napja

Gergely napja a középkorban sokfelé tavaszkezdő, melegváró nap a Juliánus-naptár szerint a tavaszi napjegyenlőség volt.

18. Sándor napja

Végre megjött Sándor, az első meleghezó nap. A népi tapasztalat Sándor, József és a hivatalos tavaszkezdés napjához, Benedek napjához fűződő hiedelmet így fogalmazza meg: „Sándor, József, Benedek zsákban hozza a meleget.” (Am ha üres ez a zsák, nem kapod csak a harmadát – fűzik hozzá a Muravidéken.) Egyes kutatók szerint egy régi

római hiedelem cseng vissza a szólásban. Tudniillik a rómaiak hite szerint Aeolus, a szelek atyja borszákbba zárva tartotta a szeleket. Ha kiszabadultak, a hajók a tengeren felborultak, az emberek elpusztultak.

19. József napja

József a meleghezők társaságába tartozik. A népi tapasztalat azt mutatja, hogy az első meleg napok megérkeztek. Most már sok helyen kieresztik a méheket a kaptárból, kitisztogatják a kaptárokat a gondos méhészek. A marhákat is kihajtják a Muravidéken a legelőre, de a rendszeres kihajtás, legeltetés csak később kezdődik. A gólyákat is ezen a napon várják vissza.

21. Benedek napja

Most van a tavaszi napjegyenlőség, a tavasz hivatalos kezdete. „Sándor, József, Benedek jönnek a jó melegek.” „Benedek zsákszámba hoz meleget.” „Benedek zsákba hozza a meleget.” Balázs Mátyás oromhegyesi pásztor mondja, hogy a pásztorok csúfondárosan átköltik a rigmust. A bolondos napokra emlékezve ezt mondják: „Benedek zsákba hozza a hideget.” A pásztorok a szeles, hideg időre is azt szokták mondani: „De Benedekes idő van.”

25. Gyümölcsoltó boldogasszony ~ Gyümölcsoltó ~ fecskehajtó boldogasszony napja

Balázs Mátyás oromhegyesi pásztor a pásztorok tapasztalatait összefoglalva mondja a következőket: „Gyümölcsoltó indítja meg a mezőt a növekedésre. Gyümölcsoltó előtt, ha vasharapóval húzzák is kifelé a fűvet, akkor se gyűn ki a földből. De ha elmúlt gyümölcsoltó, akkor, még ha kalapáccsal verik vissza, akkor is eljön. A fecskék is megérkeznek.” A hal is felveti már magát a vízben – tapasztalják Palics, Ludas halászsai.

*****

1. Hugó napja

A naptárreformok előtt évkezdő napnak tartották. Vidáman, mókázással, bolondozással ünnepezték a természet megújulását, újjáéledését. Mióta a naptárreformmal január 1. lett az évkezdés ideje, április elvesztette évkezdés funkcióját, csak „komolytalan újév”, bolond nap lett.

6. Vilmos napja

Terméjszólsó nap révén figyeljék az időjárást. Ha esik az eső, szűk lesz az esztendő – vélik Szerémségben az öregek.

12. Száznapi ~ Gyula napja

Az év századik napja. Mivel feregűző nap, Bácskában, Baranyában a tisztaság, a takarítás napja. Ki-takarítják a lakást, kiűzik a férgeket a lakásból, is-tállóból. Az emberek, a lovak megfürdenek, a teheneket leöntik, lemosás.

14. Tibor napja

Ha ilyenkor már szép zöld a vetés, a rét is kizöldült,

akkor jó szénatermésre számíthat – vélik a Muravidéken. Azt is megfigyelték, hogy ezen a napon szokott megszólalni a kakukk meg a pacsi-
ta.

24. Szent György napja

Ez a nap a marha első kihajtásának, kiverésének, a legeltetés elkezdésének napja, a pásztor, a kanász, a juhász munkába állásának napja. Harasztin pl. a pusztai kocsisok ezen a napon kötöttek szerződést a gazdákkal. Ilyenkor álltak össze a halászbokrok is Kopácson.

28. Vitélis napja

Egyszerű rámutató negyvenes nap. A bánátiak azt figyelték meg, hogy 40 napig e nap időjárásához hasonló várható. Dologtöltő nap is a férfiak számára. Semmit sem szabad vetni ezen a napon.

30. Széna Kata napja

Katalin széna jelzője a siennai név magyar népetimológias változata, tehát Siennai Katalin napja. Időjósló és termésjósló nap is.

Olvasóink tollából

Mikulás, karácsony!

Csak két szó, de lelket felemelő ereje van. Ha esetleg van valaki, aki nem érzi, vagy nem hiszi a fenti egyszerű kijelentő mondatban rejlő igazságot, az hallgassa meg az Ulmi Magyar Kultúregyesület 2003. december 20-án elhangzott rádióműsorát.

Darányiné Demeter Magdi rendezésében elhangzott profi szintű rádióműsor elvezeti a hallgatót a harmonikusan összefolyó különböző témáktól, zeneszámoktól, népi szokásoktól a gyermekek mikulásnapján örömein keresztül a karácsony lényegéhez: a lelkek húrjain megrezdülő szeretetértézt tudatosításáig.

Egyedülálló az egyesületünk mikulásnapján ünnepségén készített riport a gyerekekkel. Még a Mikulás bácsi is megszólalt. Hangja ugyan öreges, el is érzékenyült gyerekkorára emlékezve, mégis fáklaként világította meg az emlékezés fontos-

ságát. Meggyőződéssel jelentette ki, hogy ez az ünnepség a legszebb útravaló gyermekeinknek, mert mindig emlékeztetni fogja őket mivoltukra. Az útravaló becsomagolása pedig a szülők feladata.

Szeretnék a Mikulás bácsi segítségére lenni és éppen ezért felkérem az egyesületünk vezetését, hogy minden kis riportalanyt ajándékozzon meg egy hangszalaggal, amin a fent említett rádióadás van. Ennek segítségével – mikor az emlékek már elhomályosodtak, de az érzelmek felmerülnek – feleleveníthetik a magyar klubban szerzett élményeiket.

Akivel nem készült riport, nem tudott eljönni, vagy nem hallotta a rádiókat, legyen lehetősége, hogy csekély költséghozzájárulással hozzá juthasson ehhez az egyedülálló hangszalaghoz.

Gondolom, ez nagyban hozzájárulna az egyesület tevékenységének megismeréséhez és rádióhallgatóink körének kiszélesítéséhez.

Kiss Ludwig

*****

1900. április 11-én született Márai Sándor

1919. októberében apja jóváhagyásával, Bécsen át Berlinbe, majd Frankfurtba költözött, hogy egyetemi tanulmányokat folytasson. Munkatársa volt a Frankfurter Zeitungnak. Rend-

szereken küldte haza magyar nyelvű tárcáit, elbeszéléseit és fordításait a kassai lapoknak. Franz Kafka első magyar fordítója, s az elsők között írt róla. Kapcsolatot tartott Füst Milánnal és Komlós Aladárral.

1923-ban feleségül vette Matzner Ilonát; Párizsba költöztek; innen is rendszeresen írt a német lapokba. 1927-ben lapjának megbízásából hosszabb közéleti útra indult, élményeiből született az Istenek nyomában c. útirajz. Első regénykísérlete Bécsben jelent meg (A mézárós, 1924), tartósan azonban csak a húszas évek végétől kezdett e műfajjal foglalkozni.

Nagy hatást tett szemléletére Thomas Mann, akit még Németországból jól ismert, és Krúdy Gyula álomvilága. 1933-ban lapja Berlinbe küldte; itt nyomon követte Hitler hatalomátvételét. Hitelesen és példás bátorsággal számolt be a náciizmus valóságáról; a Messiás a Sport-palastban (1933) az egyik legremekebb magyar antifasiszta írás s egyben Hitler-paródia. 1934-ben megjelent élete fő művének, az Egy polgár vallomásainak 1. kötete; egyseriben a magyar próza élvonalába került. Közben megállás nélkül írta Naplóját (1946). 1957-ben amerikai

állampolgár lett. Felesége és fia halála után, szegénységben, betegen élt, alig tudta ellátni magát.

1989-ben posztumusz visszaállították MTA tagságát. 1990-ben Kossuth-díjat kapott. Regényeiben a polgár szerepe mellett tesz hitet, s nagy erővel ábrázolja az erőszak és a tömegszellem romboló hatását. Köztűnik igazi stílusbravúrok is akadnak, mint a Szindbád hazamegy (1940) és a Vendégláték Bolzanóban (1940). Külön fejezetét alkotják életművének Naplói, ezekben fél szemmel már utókorára tekintve értelmezte a művészetet, ismételtlen szembeszállva a tömegkultúrával, a reklámmal és a gicccsel, különös erővel fogalmazva meg életének vezérgondolatát: a művész sosem lehet áruló.

„A boldogságról

Boldogság természetesen nincsen, abban a lepárolható, csomagolható, címkézhető értelemben, mint ahogy a legtöbb ember elképzei. Mintha csak be kellene menni egy gyógyszerárba, ahol adnak három hatvanért, egy gyógyszer, s aztán nem fáj többé semmi. Mintha élne valahol egy nő számára egy férfi, vagy egy férfi számára egy nő, s ha egyszer találkoznak, nincs többé féltreírás, sem önzés, sem harag, csak örök derű, állandó elégtelenség, jókedv és egészség. Mintha a boldogság más is lenne, mint vágy az elérhetetlen után. A legtöbb ember egy életet tölt el azzal, hogy módszeresen, izzadva, szorgalmasan és ernyedetlenül készül a boldogságra. Terveket dolgoznak ki, hogy boldogok legyenek, utaznak és munkálkodnak e célból, gyűjtik a boldogság kellékeit, a hangya szorgalmával és tigris ragadozó mohóságával. S amikor elhelt az élet, megtudják, hogy nem elég megszerezni a boldogság összes kellékeit. Boldognak is kell lenni, közben. S erről megfeledkeztek.”

József Attila

(1905. április 11. -
1937. december 3.)

lírai kifejezője, a szocialista világműveltség egyik példamutatója és vezéralakja. Jelentősége a nemzetközi irodalomban semmivel sem kisebb, mint Bartóké a zenében. És élt mindössze harminckét évet, sorsa nélkülözés, üldöztetés s meg nem értés volt. Rettegést a belülről fenyegető őrülettel és a

József Attila születésnapja, április 11-e a

MAGYAR KÖLTÉSZET NAPJA

melyet 1964 óta ünnepe-
lünk meg minden
évben.

Az Ady utáni magyar költészet főalakja, a magyar irodalomból világirodalomba nőtt lángelme, a XX. század uralkodó eszméinek világviszonylatban is nagy jelentőségű

kívülről fenyegető világörülettől, a fasizmustól. Élete végső napjain is remekműveket írt, s nem reménykedve többé semmi jóban, öngyilkossággal fejezte be az életet.

A proletariátus legmélyéről indult, a munkásosztály élményvilágát hozta gyermekkorából. Az eltűnt apa és a korán halt mosónő árva átengődött az országot: proletárynymor után a paraszti nyomort. Alulról ismerte meg a várost is, a falut is, és úgy emelkedett fel a szellem egyre magasabb rétegeibe, hogy számára nem volt különbség, még kevésbé ellentét népi és urbánus között. A kor károsan szított irodalmi fő ellentéte az ő költészetében teljes egységben jelenik meg: "az utca és a föld fiá"-nak tudja magát.

Tehetsége azonban korán érik, és rokoni támogatásokkal, szívós kitartással, küzdve a napi kenyérért, iskolába jár, érettségiig verekszi magát, egyetemre iratkozik. Szinte elképzelhetetlen, hogy ennyi kényszerű küzdelemmel hogyan tudott már ifjúkorában olyan nagy műveltséget és olyan fejlett irodalmi kultúrát szerezni. De annyi bizonyos, hogy tizenhét éves korában már birtokában van a Nyugat versestehnikájának, minden versformát biztosan kezel.

* * * * *

MONDD, MIT ÉRLEL...

Mondd, mit érlel annak a sorsa,
akinek nem jut kapanyél;
kinek bajszán nem billeg morzsa,
ki setét gondok közt henyél;
ültetne krumplit harmadába
s nincs szabad föld egy kapa se,
s csomókban hull a hajaszála
s nem veszi észre maga se?

Mondd, mit érlel annak a sorsa,
akinek öt holdja terem;
lompos tyúkja kárál a torsra
s gondjai fészke a verem;
s igája nem zörög, sem ökre
nem bög elnyújtva – nincs neki -
s mélyéről párolog a bögre,
ha kis családját eteti?

Mondd, mit érlel annak a sorsa,
ki maga él, maga keres;
levesének nincs sava-borsa,
hitelt nem ad a fűszeres;
egy tört széke van, hogy begyűjtson,
repedt kályháján macska ül,
ritmust lóbál az ajtókulcon,
néz, néz, s lefekszik egyedül?

Mondd, mit érlel annak a sorsa,
ki családjáért dolgozik;
veszekszenek, kié a torsza,
és csak a nagy lány néz mozt;
a nő mindig mos - lucskok holtja -
szájíze mint a főzelék
s a szigor a lámpát ha eloltja,
csend fülel, motoz a setét?

Mondd, mit érlel annak a sorsa,
ki a gyár körül ögyeleg;
helyén a kapszlit nő kapdossa
s elfakult fejű kisgyerek;
s a palánkon hiába néz át,
hiába cipel kosarat,
szatyrot, – ha elalszik, fölrázzák
s lebukik, hogyha fosztogat?

Mondd, mit érlel annak a sorsa,
ki sőt mér, krumplit, kenyeret,
hozomra, újságpapirosba
s nem söpri le a mérleget;
s ritkás fény közt morogva rámol
– az adó hosszú, nagy a bér -
s mi haszna sincs, hiába számol
többet a petróleumért?

S mondd, mit érlel annak a sorsa,
ki költő s fél és így dalol;
felesége a padlót mossa
s ő másolás után lohol;
neve, ha van, csak árúvédjegy,
mint akármely mosóporé,
s élete, ha van élte még egy,
a proletár utókoré?!

HÍREK

KÖZLEMÉNYEK

RÖVIDEN

A DONAUSCHWÄBISCHES
ZENTRALMUSEUM PROGRAMJÁBÓL

Március 7-én vasárnap 15 órától

Nemzetközi nőnap – **Mehr als Puszt, Paprika und Piroshka**. A nők helyzete Magyarországon. Az előadás után az *“Ungarn? Ungarn!”* kiállítás megtekintése. (Magyarország 1845-2000-ig - a Magyar Nemzeti Múzeum fotóanyaga.)
Jelentkezés március 1-ig!

Március 11-én csütörtökön 19 órakor

Ungarische Literatur – Terra incognita! – Thomas Mahr előadása a mai magyar irodalomról.

Március 28-án vasárnap 15-18 óráig

Bemutakozik a Ulmi Magyar Kultúregyesület
Kiállítás egyesületünk munkájáról, rádióműsorunk bemutatása. Büfénk finom falatokkal várja a látogatókat.

Április 17-én szombaton 15-20 óráig

Ungarn – Puszt, Wellness, Abenteuer – a Magyar Utazási Iroda bemutatja Magyarország turisztikai nevezetességeit. Filmvetítés, borkóstoló. Gál Csaba magyar sanzonokat énekel.

Április 24-én szombaton 15-18 óráig

Sprechen Sie Ungarisch? – Gyors nyelvtanulási kíváncsiaknak Kottsieper Mária vezetésével.

Az elmúlt év végén Erich Rabust választották meg a Landsmannschaft der Deutschen aus Ungarn elnökének. A képen az előző elnökkel, Josef Trinderrel látható.

DONAUFEST-ELŐZETES

Június 5-én szombaton 20 órakor

Donauhalle Ulm: **Lange Nacht der Zigeuner** - Ziganzene és táncok Magyarországról, Romániából, Szerbiából. Közreműködik többek között a Honvéd Táncegyüttes.

Június 11-én pénteken 20 órakor

Donauhalle Ulm: **Donau-Operetten- und Musical-Gala** – A Budapesti Operettszínház zenekarának, szólistáinak és balettkarának közreműködésével Strauß, Lehár, Kálmán, stb. zenéje csendül fel.

Jegyek elővétele: Südwest Presse Kartenservice
Ulmer Diagonale (a főpályaudvarral szemben)
Telefon: 0731 / 156855

*****

Közös utazást tervez a dietenheimi német gyülekezet a székelyudvarhelyi testvérgyülekezethez. Erre az útra jelentkezhetnek a magyar gyülekezet tagjai is! Időpont: 2004. július 1-8-ig, utazás busszal. Jelentkezés **Varga Pálnál tel.: (07347) 7621**

*****

Gyorsan készülő kelt meggyes

30 dkg liszt
1 evőkanál cukor
2 dkg élesztő
5 tojás sárgája
15 dkg margarin

A fenti anyagokat összegyűrjük, kivajazott tepsibe simítjuk, rászórunk 2 evőkanál kristálycukrot, egy evőkanál zsemlyemorzstát, majd beborítjuk meggyel. (Lehet lecsurgatott meggybefőtt is.) Előmelegített sütőben megsütjük.

A tojások fehérjét 25 dkg cukorral, néhány csepp citromlével felferjük, a tészta tetejére terítjük és lassú tűzön rászárazítjuk. Még melegen felszeleteljük.

JOHANN HOCK

Dipl.-Ing.

**öffentlich bestellter und vereidigter
Übersetzer für UNGARISCH**

felesketett magyar nyelvi fordító
bejegyezve: Landgericht Ulm
vállalja

- **anyakönyvi kivonatok**
- **bíróági ítéletek**
- **szerződések**
- **diplomák**
- **bizonyítványok**
- **műszaki szakszövegek**
- **és egyéb okiratok**

német hatóságok által elfogadott
hiteles fordítását német nyelvre
szinkrontolmacsolás általános és
szakirányú rendezvényeken
német és magyar nyelven

Hopfenweg 1 - 89155 Ringingen
Tel.: (07344) 3823 - Fax: (07344) 5883
Mobiltelefon: 0172 - 7317298
E-Mail: johann.hock@t-online.de

MŰSORELŐZETES:

A Kárpát-medence őstörténete

2004. április 24-én kultúregyesületünkben két kutató tart előadást: **Gyurkovics Henrik biológus** és **Andó István állatorvos**. Kérjük tagtársainkat, kedves háziállataikat ne hozzák, a tudósok kutatási területe az ecetmuslincákkal kapcsolatos. Előadásuk tárgya pedig még szakmájuktól is távol áll.

Szabadidejük nagy részében a magyar őstörténettel foglalkoznak. Magukat "jóindulatú amatőrök"-nek nevezik. A természettudományok művelése során kialakult elemző és kritikus szemmel értékeli a magyarság eredetére vonatkozó elméleteket. Ezeket saját vizsgálati eredményeikkel, gondolataikkal egészítették ki. Erről szól majd diavetítéssel egybekötött előadásuk.

Előadásuk témája saját szavaitak idézve:

"A Kárpát-medence időben és térben is egy hatalmas olvasztótégely, amely valószínűleg folyamatosan lakott volt. Egyik hódítónak sem volt érdeke az, hogy hatalmas népiertást végezzon, ezért aztán amikor jövevények érkeztek vagy kiszorultak a régiek, vagy beolvadtak, vagy az újak vonultak át. Ezért az eddigi ismereteken alapuló elméleteknél a valóság sokkal bonyolultabb volt és nehéz kibogozni, hogy honnan jöttünk (átvitt értelemben is). Az utóbbi időben drámai változásokon mennek keresztül az őstörténetünkéről szerzett ismeretek. Az elméletek forronganak, állandó mozgásban vannak és minden kiforratlan. Úgy tűnik, hogy a részleteket újra kell rendezni, egyesíteni, de a kirakójáték elemei csak nehezen illeszkednek egymáshoz. Vannak elméletek, amelyek ezeket az elemeket addig csiszolgatják, amíg összeillenek. A most zajló átalakulás inkább azt tükrözi, hogy ha szigorúan az eddig megszerzett ismeretekhez ragaszkodunk, azokat elfogulatlanul kezeljük és a józan paraszti eszünket használjuk nincs szükség arra, hogy a "zavaró" sarkokat, a látszólag nem illeszkedő formákat lecsiszoljuk, eltüntessük. A beszélgetést is ebben a szellemben terveztük. Henrik a magyar őstörténetről én pedig az írásos emlékek megjelenése előtti időről, az őskorról beszélnék.

Andó István"

Ezúton köszönjük meg a **Magyari család** karácsonyi üdvözlétét, valamint gratulációjukat rádióműsorunkhoz és egyesületi újságunkhoz.

Mivel egyesületünk közreműködésére számítanak – sajnos nem tudjuk milyen ügyben – kérjük, írják meg részletesen, mire gondolnak. Az üdvözlőlapp borítékját nem őriztük meg, így más úton nem tudjuk Önökkel felvenni a kapcsolatot.

*****

A 2003-as szilveszter egyesületünkben

Szilveszteri ünnepségünk a kezdeti nehézségek után – a CD lejátszó nem működött – nagyon jól sikerült. Több tagtársunk eleget tett kérésünknek és elhozta kedvenc zenéjét. Természetesen mindenkinek más az ízlése, s így a zene is változatos volt. Igaz, volt akinek egyik-másik szám nem tetszett, de hát ízlések és pofonok... Ezt már megszoktuk, hiszen ha élőzene van, akkor is van egyeseknek kifogása.

Természetesen Margitka finom főztje is hozzájárult az est sikeréhez.

Ebben az időben, amikor az embereknek meg kell nézniük, mire adják ki a pénzt, jó ötlet volt ennek a kötetlen – nem volt belépő, nem volt kötelező vacsorázni – szilveszternek ily módon való megszervezése.

Végül köszönet mindazoknak, akik adományaikkal hozzájárultak a szilveszteri tombolához.

*****

Kiadványunkban néha történnek olyan elírások, amit sajnos csak a megjelenés után veszünk észre annak ellenére, hogy többször és többen is átolvassuk. Mentségünkre legyen mondva, hogy elég nehéz németről – én pl. egész nap német szöveget írok – magyarra átváltani. Így történt, hogy az utolsó számban a táncházt "tánzház"-ként jelent meg.

Elnézésüket kérjük nemcsak az eddigi, hanem az ezután előforduló elírásokért is. *Baczur Magdi*

POGÁCSA (fagyaszttva vagy frissen sütve)

KOLBÁSZ (frissen vagy füstölve)

állandóan kapható

HÚSVÉTI SONKA megrendelhető.

Telefon: (0731) 9 31 46 72 (Nagy család)

Az Ulmi Magyar Kultúregyesület kiadványa

Egyesületi honlap

<http://www.ulmke.bn-ulm.de> - Email: ulmke@bn-ulm.de

Felelős szerkesztő: Baczur Magdolna, Tel. (07305) 21821

E-mail: magdi.b@web.de

Olvasószerkesztő: Rottler Hedvig

E-mail: hedvig.rottler@web.de